

REGLAMENT DE LA COMISSIÓ DEONTOLÒGICA I DEL COMITÈ ÈTIC DE BENESTAR ANIMAL DE LA UNIVERSITAT JAUME I

(Aprovats en la sessió número 37 del Consell de Govern del dia 28 de gener de 2010)

(Modificat en la sessió número 16 del Consell de Govern del dia 28 de novembre de 2011, en la sessió número 50 del Consell de Govern del dia 1 d'octubre de 2014 i en la sessió número 6/2016 del Consell de Govern del dia 28 de juny de 2016)

Preàmbul

La Junta de Govern, en la sessió de 29 de gener de 1998, va acordar que la Comissió Deontològica de la Universitat Jaume I té com a objecte emetre els informes que en matèria deontològica exigisquen les convocatòries i disposicions vigents.

El Consell de Govern de 7 de febrer de 2006 va aprovar uns Criteris deontològics per a la realització d'investigació amb persones i amb animals a la Universitat Jaume I, amb l'objecte de sistematitzar els dits criteris, donar-los publicitat i, al mateix temps, establir la seua aplicació a totes les recerques que es realitzen a la Universitat Jaume I amb persones i animals, amb independència de quin siga l'origen dels fons que les financen.

Així mateix, les exigències de la legislació vigent sobre protecció dels animals emprats en experimentació i altres fins científics, incloent-hi la docència, en particular el Reial decret 1201/2005, de 10 d'octubre del Ministeri de la Presidència, el Decret 13/2007, de 26 de gener, de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació de la Generalitat Valenciana, i la Directiva 86/609/CEE, de 24 de novembre, del Consell la Unió Europea, fan que siga necessari revisar i modificar els esmentats criteris, amb l'objecte d'incloure-hi l'ús d'animals en procediments docents i de contemplar-hi els requeriments pel que fa a l'autorització dels procediments amb animals.

Els canvis de la legislació vigent sobre protecció dels animals emprats en experimentació i altres fins científics, incloent-hi la docència, en particular el Reial decret 53/2013, d'1 de febrer, del Ministeri de la Presidència, i la Directiva 2010/63/UE, de 22 de setembre, del Parlament i del Consell la Unió Europea, fan que siga necessari revisar i modificar els esmentats criteris.

Per tot això, el Consell de Govern de la Universitat Jaume I, en la reunió número 37 del dia 28 de gener de 2010, en la reunió número 16 del dia 28 de novembre de 2011, i en la reunió número 50 del dia 1 d'octubre de 2014 adopta l'acord d'aprovar el Reglament de la Comissió Deontològica i del Comitè Ètic de Benestar Animal Universitat Jaume I.

Capítol I. Disposicions generals

Article 1. Àmbit d'aplicació i objecte

Aquest Reglament té per objecte regular la Comissió Deontològica de la Universitat Jaume I, i la seua subcomissió, el Comitè Ètic de Benestar Animal.

Capítol II. La Comissió Deontològica

Article 2. Objecte de la Comissió Deontològica

La Comissió Deontològica de la Universitat Jaume I té com a objecte emetre els informes que en matèria deontològica exigisquen les convocatòries i disposicions vigents.

Article 3. Composició

La composició de la Comissió Deontològica és la següent:

Presidència: Rectorat o persona en qui delegue. Vocalies (entre les quals es designarà qui ocupe la secretaria de la Comissió):

- Una persona membre del professorat de l'àmbit de l'ètica.
- Una persona membre del professorat de l'àmbit del dret constitucional.
- Sis persones membres del professorat de les disciplines que habitualment fan recerca amb persones i animals, d'aquestes sis persones membres dues de l'àmbit de la psicologia, dues de l'àmbit de medicina i dues de l'àmbit d'infermeria.
- Una tècnica o tècnic especialista amb el tractament de dades personals.
- Una persona membre del professorat de l'àmbit de l'estadística.
- Una tècnica o tècnic del Servei de Prevenció.
- Tres representants claustrals (1 del PDI, 1 del PAS i 1 de l'estudiantat).
- El vicerectorat amb competències de qualitat, o persona en qui delegue.
- Una persona especialista en benestar animal.
- La persona que ocupe la direcció de l'OCIT, o persona en qui delegue.

Article 4. Models

La Comissió Deontològica de la Universitat Jaume I oferirà models d'impresos de declaracions responsables del personal investigador que pretén fer recerca amb persones

i investigacions i docència amb animals a la Universitat Jaume I, en els quals manifestarà que coneix les presents pautes i que es compromet a complir-les.

En el cas de sol·licitud d'informe de treball de final de màster o de tesi doctoral, serà el director o directora corresponent qui presente la sol·licitud d'informe a la Comissió Deontològica.

Article 5. Informes

En la investigació amb persones i la investigació i la docència que empren procediments amb animals que es realitzen a la Universitat Jaume I s'ha de sol·licitar un informe a la Comissió Deontològica, amb independència de l'origen dels fons que la financen.

Article 6. Criteris i procediments de la investigació amb persones

En les investigacions amb persones que es realitzen a la Universitat Jaume I s'han de seguir estàndards ètics internacionalment acceptats. En particular, en la recerca sobre el comportament amb persones que no implica l'administració de fàrmacs ni altres substàncies, s'han de seguir les pautes següents:

- a. Les investigacions s'han d'emprendre amb un objectiu científic clar i amb expectatives raonables que la investigació té una importància potencial suficient per a justificar la participació de persones en els experiments.
- b. En la planificació de la investigació s'han d'adoptar les mesures oportunes per a garantir la protecció dels drets i el benestar de les persones participants. La interferència amb les persones ha de ser la mínima possible en funció dels resultats científics pretesos i el mètode utilitzat.
- c. Prèviament al desenvolupament de la investigació (excepte en el cas que es base només en enquestes anònimes, observacions de manifestacions naturals o investigacions semblants), el personal investigador ha de demanar el consentiment de les persones participants o dels seus representants legals, així com el dels centres externs a la Universitat Jaume I en què es realitzen les investigacions.
- d. El consentiment informat ha d'estar documentat suficientment. En la informació a les persones participants en la investigació s'ha d'utilitzar un llenguatge comprensible per elles i se les ha d'informar sobre la naturalesa de la investigació. També han de ser informades que tenen llibertat per a participar-hi o no participar-hi, així com dels factors significatius que puguen influir en la seua decisió, com ara riscos o incomoditats derivades de les investigacions. Finalment, el personal investigador ha de respondre els possibles dubtes que sobre aquests extrems els plantegen les persones participants. Aquest consentiment informat s'ha d'obtenir també quan la recerca impliqui l'obtenció d'imatges o sons per qualsevol mètode, excepte que consistisca exclusivament en observacions de manifestacions naturals en llocs públics i no estiga previst que l'enregistrament vaja a utilitzar-se de manera que pugui permetre la identificació personal o provocar danys.

- e. La investigació sobre persones a la Universitat Jaume I ha d'evitar que el fet de participar en una investigació siga un requisit perquè l'estudiantat puga aprovar qualsevol assignatura.
- f. En la investigació amb persones no s'han d'oferir incentius econòmics ni de cap altre tipus que resulten excessius o inadequats a fi d'aconseguir les persones per a participar en una investigació, sobretot si això pot condicionar la participació. Quan s'oferisquen serveis professionals com incentiu per a la consecució de persones participants per a una investigació, s'ha d'indicar clarament la naturalesa dels serveis, així com els riscos, obligacions i limitacions existents. La Comissió Deontològica és l'encarregada de determinar a la vista de les circumstàncies que concorren, si els incentius oferits són excessius o inadequats.
- g. En la investigació amb persones a la Universitat Jaume I no s'han de realitzar estudis que impliquen engany a les persones que participen, excepte en aquells casos en què estiga justificat l'ús de tècniques enganyoses pel possible valor científic, educatiu o aplicat de l'estudi, i sempre que els mètodes alternatius que no utilitzen enganys siguen inviables. La investigadora o investigador principal ha d'elaborar un informe sobre aquest aspecte i l'ha de sotmetre a la consideració de la Comissió Deontològica, que s'hi ha de pronunciar expressament. En tot cas, ha de tenir-se en compte que l'engany mai pot referir-se a aspectes significatius que podrien afectar la seua voluntat de participar, com ara riscos físics, incomoditat o experiències afectives desagradables i que qualsevol altre engany que constituïska un aspecte integral del disseny i desenvolupament d'un experiment ha d'explicar-se a les persones participants en tot el que es puga.
- h. En la investigació amb persones a la Universitat Jaume I s'han d'utilitzar, sempre que siga possible, sistemes anònims de recollida de dades, que impedisquen identificar les persones participants en les mateixes. Quan açò no siga possible, s'ha de tindre en compte que el tractament de dades estarà emparat per la legislació vigent en matèria de protecció de dades personals. El personal investigador serà responsable de complir les exigències legals previstes i, en particular, d'informar les persones participants de la finalitat concreta del tractament, del grup d'investigació responsable de les dades, la seua adreça postal i electrònica i de la possibilitat que confereix la vigent legislació de protecció de dades de caràcter personal d'exercir el dret d'accedir a aquestes dades, de rectificar-les, de cancel·lar-les, d'oposar-se al seu tractament o de revocar qualsevol consentiment donat prèviament..
- i. En les recerques amb persones que s'efectuen a la Universitat Jaume I s'ha de facilitar a les persones participants la possibilitat d'obtenir informació adequada sobre els resultats i conclusions de la investigació, sempre que siga possible i després que s'haja realitzat la difusió científica de les dades. Quan no s'oferisquen serveis professionals de caràcter individual, s'entén que les dades obtingudes en aquestes investigacions tindran un tractament estadístic col·lectiu i, per tant, només es facilitarà l'accés a les publicacions derivades de la investigació.
- j. Tot el personal que participa en les investigacions amb persones ha d'estar suficientment format i conèixer aquestes pautes.

Capítol III. El Comitè Ètic de Benestar Animal i Òrgan Habilitat

Article 7. Objecte

1. El Comitè Ètic de Benestar Animal (a partir d'ara, Comitè) es constitueix com una subcomissió de la Comissió Deontològica.
2. Aquest Comitè té per objecte allò establert al Decret 13/2007, de 26 de gener, de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació de la Generalitat Valenciana.
3. D'acord amb el RD53/2013 el Comitè, homologat per la Conselleria de Presidència i per la Conselleria d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua de Comunitat Valenciana, és ara també l'Òrgan Habilitat per l'avaluació de projectes que utilitzen animals d'experimentació.

Article 8. Composició

El Comitè té la següent composició:

- La presidència, que serà la mateixa que la de la Comissió Deontològica.
- La secretaria, que serà la mateixa que la de la Comissió Deontològica.
- Una o un vocal especialista en benestar animal, acreditat amb la categoria D, segons el RD1201/2005, de 10 d'octubre.
- Una o un vocal, que serà el vicerectorat amb competències de qualitat, o persona en qui delegue.
- Dos vocals, que seran membres de la Comissió Deontològica amb experiència i coneixements en benestar dels animals, acreditats amb la categoria C, segons el RD1201/2005, de 10 d'octubre, que no tinguen relació amb el procediment que es va a avaluar.
- Una o un vocal especialista en benestar animal, acreditat amb la categoria D, segon RD1201/2005, de 10 d'octubre, que no tinga relació directa amb l'usuari ni amb el projecte.
- Una persona membre del professorat de l'àmbit de l'estadística.

Article 9. Funcions

1. El comitè i Òrgan Habilitat actua directament a petició de la persona interessada o a requeriment de la Comissió Deontològica, i les seues funcions són:
 - Valorar la idoneïtat de cada procediment.
 - Valorar la realització dels procediments, en especial que s'establisquen els mitjans perquè els animals no patisquen innecessàriament, que s'utilitzen mètodes eutanàsics adequats i que el personal té la formació adequada.

- Valorar que cada projecte s'ajusta a la memòria descriptiva recollida en el Reial decret 53/2013, d'1 de febrer, del Ministeri de la Presidència.
- Avaluació retrospectiva de projectes.
- Emetre els informes sol·licitats per la Comissió Deontològica en el període establert per l'article 5, i remetre'l a la persona interessada.
- Informar a la Comissió Deontològica en les seues reunions de les actuacions portades a terme i dels informes emesos.

2. En tot cas, ha d'estar constituïda cada sessió per persones alienes al procediment avaluat. Les persones que formen part del comitè han de respectar el principi de confidencialitat.

3. Quan es considere oportú, sol·licitaran l'assessorament de persones expertes que no pertanguen al Comitè i Òrgan Habilitat, les quals també han de respectar el principi de confidencialitat.

Article 10. Criteris i procediments

En la recerca i docència que empen procediments amb animals a la Universitat Jaume I, sense detriment d'allò que estableix el Reial decret 53/2013, d'1 de febrer, del Ministeri de la Presidència, el Decret 13/2007, de 26 de gener de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació de la Generalitat Valenciana, i la Directiva 2010/63/UE, de 22 de setembre, del Parlament i del Consell de la Unió Europea, s'han de seguir estàndards ètics internacionalment acceptats, i en particular, s'han de seguir les pautes següents:

- a. Aquestes investigacions i activitats docents s'han d'emprendre amb un objectiu científic clar i amb expectatives raonables que la investigació o l'activitat docent té una importància potencial suficient per a justificar la utilització d'animals.
- b. Les espècies triades per a l'estudi o l'activitat docent han de ser apropiades per a la investigació o la docència que s'ha de realitzar i s'han d'utilitzar mètodes que reduïsquen el nombre d'animals.
- c. La investigació o l'activitat docent han de preveure un seguiment de l'estat dels animals al llarg dels procediments.
- d. Els llocs en què s'allotgen els animals i el tracte i atenció que se'ls dispensa durant i fora de les investigacions i les activitats docents han d'adequar-se a les normatives i pautes vigents en cada moment.
- e. Els animals que no hagen sigut criats a les instal·lacions de la Universitat Jaume I han d'adquirir-se de forma legal i en la seua adquisició ha de procurar-se que el transport fins a les instal·lacions és l'adequat i no causa als animals molèsties innecessàries.
- f. El disseny de la recerca o de l'activitat docent que empre animals s'ha de portar a terme de la manera que se'ls cause el menor dany o molèstia i després de ponderar si els resultats de la investigació o l'activitat docent justifiquen el dany causat. En tot cas, s'han d'adoptar sempre que siga possible i no desvirtue els resultats de la investigació o l'activitat docent, mitjans pal·liatius dels danys causats (analgèsics, anestèsia, eutanàsia...).
- g. Els fàrmacs i drogues que s'adquirisquen per a subministrar als animals s'han d'obtenir i custodiar-se d'acord amb el que estableix la

normativa vigent, utilitzant registres que permeten verificar la seua utilització per a aquests fins.

- h.** Els animals criats al laboratori no han de ser alliberats, ja que, en la majoria de casos o no poden sobreviure en llibertat o, si ho fan, causen un trastorn en el sistema ecològic.
- i.** El rebuig dels animals morts ha de dur-se a terme de tal manera que complisca la legislació corresponent, d'acord amb les pertinents pautes sanitàries, mediambientals i estètiques. No s'ha de desprendre de cap animal fins que es comprove fefaentment que és mort.
- j.** El personal que participe en les investigacions i que impartisca la docència amb animals ha d'estar suficientment format i conèixer aquestes pautes.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queda derogada la normativa "Criteris deontològics per a la realització d'investigació amb persones i amb animals a la Universitat Jaume I", aprovada pel Consell de Govern de 7 de febrer de 2006.

DISPOSICIÓ FINAL PRIMERA

El funcionament de la Comissió Deontològica i la seua subcomissió, en allò no regulat en aquesta norma, es regeix pel Reglament General de Funcionament dels Òrgans i Comissions de la Universitat Jaume I (Aprovat pel Consell de Govern en la sessió número 4 del dia 10 de juny de 2004).

DISPOSICIÓ FINAL SEGONA

El present reglament entra en vigor l'endemà de la seua publicació.